

کتابچه بیماران در کما

مریم بیگدلو سوپر وایزر آموزش به بیمار - سلامت



بسمه تعالی

همراه عزیز ، باید به این نکته توجه داشته باشید بیماری که در کماست از شرایط خاصی برخوردار می باشد و ما با درک نگرانی و استرس شما در جهت مشارکت بهتر شما در امر مراقبت و درمان بیمار و کاهش نگرانی های شما سعی کردیم در این کتابچه مطالب مورد نیاز شما را بصورت خلاصه و با بیانی ساده ارائه کنیم . چه بسا بتوانیم شما در این امر یاری دهیم .

امید است که مطالب گردآوری شده در این کتاب تا حدی یاری دهنده ی شما در این امر مهم باشد

علل و درمان کما

کما حالتی از ناهشیاری است که طی آن فرد با دردناک ترین محرکهای فیزیکی هم به هوش نیاید و به همان حالت تا مدتی پایدار بماند، کما یک بیماری نیست بلکه علامتی از یک بیماری یا واکنشی به یک حادثه است که برای فرد اتفاق افتاده است؛ مثل یک ضربه شدید و سخت به سر که باعث ایجاد شوک عصبی و کما میشود. اکثر کماهایی که به این دلیل ایجاد میشود بیشتر از ۴ هفته طول نمیکشد بعضی از کسانی که به کما میروند پس از این مدت به سمت زندگی نباتی پیش میروند زندگی نباتی یعنی فرد حفظ نفس میکشد فشار خون نرمال دارد و حتی دستگاه گوارش آنها درست کار میکند بدون آنکه بدن بیمار نسبت به این واکنشها آگاهی داشته باشد. زندگی نباتی ممکن است سالها و حتی دهههای متمادی طول بکشد.

علائم کما

مهمترین علامت مشخصه، کما ناتوانی در هوشیار شدن است یعنی خود فرد نمی تواند توسط محرکها هوشیاری اش را به دست آورد. البته علامتهای دیگری هم وجود دارند که از میان آنها میتوان به نبود

خود آگاهی فقدان چرخه خواب و بیداری نداشتن حرکت هدفمند و نداشتن کنترل بر روی تنفس اشاره کرد.

چه عواملی باعث کما می شوند؟

کما می تواند به دلایل مختلفی روی دهد بیشترین علت آن هم صدماتی است که بر اثر ضربه و جراحی به سر صورت می گیرد اما مصرف زیاد الکل (مسمومیت الکلی دیابت مورفین و خونریزی زیاد هم میتواند فرد را به کما ببرد. در مواردی خونریزی یا تورم بافت مغز آن قدر شدید است که حتما باید به نوعی فشار را از روی مغز برداشته شود .

در حالت کما چه اتفاقی می افتد؟

اعتقاد عمده ای که در بین مردم وجود دارد این است که شخص در خواب بسیار عمیقی فرو رفته است. این عقیده به طور کامل درست نیست البته ممکن است در بعضی از موارد این چنین باشد اما نه در همه موارد.

درجه های کما توسط هوشیاری شخص بیمار نسبت به محرکهای خارجی تعیین می شود در بسیاری از مواردی که اشخاص در حالت کما به سر میبرند بیمار دریافتهایی از محیط نیز خواهد داشت و این حالت با توجه به بهبودی شخص بیمار زیاد تر هم می شود مثلا ممکن است حرکتهای جزئی از خود بروز دهد یا نسبت به صداها یا محرکها پاسخ دهد. در بعضی موارد نیز ممکن است شخص به کما رفته

عکس‌العملهای شخص هوشیار را از خود بروز دهد. مثلا در بعضی بیمارها باید حتما این مراقبت به عمل آید که او نتواند سرم یا لوله‌های دیگر متصل به خودش را از جا در بیاورد که در نهایت به مرگش منجر بشود همه این موارد باعث میشود تا درجات کما در افراد متفاوت باشد.

بیرون آمدن از کما:

حالتی که شخص شروع به بیرون آمدن از حالت کما میکند هنگامی است که او شروع به پاسخ دادن به محرکهای خارجی میکند. هرچند به دست آوردن کامل هوشیاری یعنی دو مرحله واکنش نشان دادن و تشخیص فکر باید در او پدیدار شود تا بشود گفت که او از کما بیرون آمده است زیرا وجود هر دوی این موارد در هوشیاری کامل اجتناب ناپذیر است حتی در بعضی موارد پس از به هوش آمدن بیمار باز آموزی و خاطر آوردن بسیاری از چیزها از جمله حرف زدن و به خاطر آوردن خود شخص ممکن است لازم باشد

بین ۵ تا ۱۰ درصد از کسانی که به کما می‌روند قادر به بازگردان حالت هوشیاری خود نیستند و در نهایت به زندگی نباتی که تنها علائم حیات در آنها وجود خواهد داشت منجر میشوند بسیاری از مردم فکر می‌کنند که این حالت همچنان کما نامیده میشود اما به این حالت مرگ مغزی گفته میشود

تفاوتهای مرگ مغزی و کما:

وضعیت کما با مرگ مغزی بسیار متفاوت است به گونه‌ای که فردی که به کما رفته میتواند دوباره به

زندگی عادی خود بازگردد؛ البته این وضعیت را باید متخصصان مغز و اعصاب تایید کنند به طوری که اگر مغز هنوز زنده باشد فرد دچار کما شده و احتمال برگشت آن حتی بعد از مدت طولانی و گذشت چندین سال هم وجود دارد. زیرا بیمار خودش به صورت طبیعی نفس میکشد و فقط مغز برای مدتی هوشیاری ندارد اما عمق مغز زنده است.

در مرگ مغزی فرد به صورت طبیعی نفس نمی کشد و تنفس خود را از طریق دستگاه انجام می دهد که با قطع کردن دستگاه می میرد بنابراین زنده ماندن نباتی فرد دچار مرگ مغزی به دستگاه وابسته است چون تنفس وابسته به مغز ..است. اما قلب با مغز تفاوت دارد اگر مغز فردی بمیرد قلب فعالیت دارد البته به شرطی که اکسیژن از طریق دستگاه به فرد برسد و در صورت قطع دستگاه فرد می میرد اما با هم با وجود دستگاه هم بازمی توان مدت زیادی چنین افرادی را زنده نگه داشت.